Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Central (Judecător Nicula Veaceslav)
Dosarul nr. 2ri-197/25
2-21088225-02-2ri-02052025

D E C I Z I E

09 octombrie 2025 municipiul Chișinău

Completul specializat în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componența:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Ghedrovici Nicolae

soluționând, fără participarea părților, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 7 aprilie 2025, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat privind repunerea în termenul de înaintare a cererii de validare a creanțelor în mărime totală de 1 277 611,00 lei, depuse în cauza de insolvabilitate intentată față de debitorul S.R.L. „Universal Instal”, în procedura falimentului,

C O N S T A T Ă:

Circumstanțele cauzei:

La 11 iunie 2021, S.R.L. „Universal Instal” a depus cerere introductivă privind declararea debitorului S.R.L. „Universal Instal” în stare de insolvabilitate și intentarea procesului de insolvabilitate față de întreprindere, din motivul incapacității de plată a acesteia, cu desemnarea, în calitate de administrator al insolvabilității/lichidator al S.R.L. „Universal Instal”, a administratorului autorizat Muntean Oleg, deținător al autorizației nr. 30 din 14 ianuarie 2015.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 iunie 2021, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de S.R.L. „Universal Instal” privind intentarea procesului de insolvabilitate față de întreprindere.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 9 iulie 2021, a fost admisă cererea introductivă depusă de debitorul S.R.L. „Universal Instal” privind intentarea procesului de insolvabilitate față de întreprindere. S-a constatat starea de insolvabilitate a S.R.L. „Universal Instal” și s-a dispus intentarea procedurii de insolvabilitate față de aceeași întreprindere. În calitate de administrator al

insolvabilității a fost desemnat administratorul autorizat Muntean Oleg, deținător al autorizației nr. 30 din 14 ianuarie 2015.

De asemenea, prin aceeași hotărâre, s-a obligat administratorul insolvabilității să notifice creditorii S.R.L. „Universal Instal” despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor, în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, în termen de cel mult 45 de zile de la intentarea procesului, adică până la data de 23 august 2021, și să prezinte instanței de insolvabilitate, nu mai târziu de data de 15.09.2021, tabelul definitiv al creanțelor.

Ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare au fost stabilite pentru data de 15 octombrie 2021, ora 11:20.

Anterior, la 6 octombrie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat instanței de insolvabilitate o cerere de validare a creanțelor fiscale împotriva patrimoniului debitorului S.R.L. „Universal Instal”, în sumă totală de 3 480 985,66 lei, și anume: creanță chirografară de rangul III (plăți de bază) –-3 134 389,19 lei și creanță chirografară de rangul VI (majorări de întârziere și amenzi) - 346 596,47 lei.

La 4 noiembrie 2021, administratorul insolvabilității S.R.L. „Universal Instal”, Muntean Oleg, a depus în instanța de insolvabilitate tabelul definitiv suplimentar al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului S.R.L. „Universal Instal”, potrivit căruia creanța Serviciului Fiscal de Stat, în sumă totală de 3 480 985,66 lei, și anume: creanță chirografară de rangul III (plăți de bază) - 3 134 389,19 lei, a fost inclusă în tabel, însă a fost admisă parțial spre validare, cu suma de 2 114 787,19 lei, iar creanța chirografară de rangul VI (penalități și amenzi) - 346 596,47 lei, de asemenea, a fost inclusă în tabel, dar a fost admisă parțial spre validare, cu suma de 88 587,47 lei.

Pe 24 noiembrie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a depus în instanța de insolvabilitate o contestație asupra tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului S.R.L. „Universal Instal”, solicitând:

1) admiterea în tabelul definitiv al creanțelor S.R.L. „Universal Instal” a creditorului chirografar Serviciul Fiscal de Stat cu suma totală de 3 480 985,66 lei;

2) admiterea și validarea creanțelor chirografare de rangul III în sumă de 2 114 787,19 lei și a creanțelor chirografare de rangul VI în sumă de 88 587,47 lei, calculate în baza dărilor de seamă;

3) admiterea și validarea, cu titlu provizoriu, a creanțelor chirografare de rangul III în sumă de 1 019 602,00 lei și a creanțelor chirografare de rangul VI în sumă de 258 009,00 lei.

La 25 noiembrie 2021, a avut loc ședința de validare a creanțelor față de debitorul insolvabil, în privința creditorului Serviciul Fiscal de Stat.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 28 martie 2023, contestația formulată de creditorul Serviciul Fiscal de Stat, privind neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor creditorilor față de debitorul S.R.L. „Universal Instal”, aflat în procedura falimentului, a creanțelor sale în mărime de 1 019 602,00 lei - la

creanțe chirografare de rangul III, și în mărime de 258 009,00 lei - la creanțe chirografare de rangul VI, a fost declarată tardivă și restituită fără examinare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 13 decembrie 2021, s-a confirmat hotărârea adunării creditorilor S.R.L. „Universal Instal" din 25 noiembrie 2021 privind intentarea procedurii falimentului față de debitorul S.R.L. „Universal Instal". S-a intentat procedura falimentului în privința debitorului S.R.L. „Universal Instal". În calitate de lichidator al debitorului S.R.L. „Universal Instal" și responsabil de lichidarea masei debitoare a fost desemnat administratorul autorizat Muntean Oleg.

La 15 martie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere privind validarea creanțelor chirografare de rangul III, în sumă de 1 019 602,00 lei, și a creanțelor chirografare de rangul VI, în sumă de 258 009,00 lei, solicitând totodată repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor.

În motivarea cererii de repunere în termen, creditorul a menționat că decizia asupra cazului de încălcare fiscală nr. 663/3763 din 30 septembrie 2021 a fost contestată, motiv pentru care creanțele fiscale nu au fost validate de către instanța de insolvabilitate. Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 decembrie 2022, a fost respinsă, ca neîntemeiată, acțiunea de contencios administrativ înaintată de S.R.L. „Universal Instal" împotriva Serviciului Fiscal de Stat, având ca obiect anularea actelor administrative, și anume a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nr. 663/3763 din 30 septembrie 2021.

Creditorul a relevat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-850/23 din 28 februarie 2024, a fost respins apelul declarat de lichidatorul Muntean Oleg, în interesele S.R.L. „Universal Instal", și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 decembrie 2022, prin care s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de lichidatorul Oleg Muntean, în interesele S.R.L. „Universal Instal", împotriva Serviciului Fiscal de Stat, cu privire la anularea actelor administrative. Decizia menționată este executorie din momentul emiterii.

Creditorul a susținut că a înaintat în mod întemeiat cererea de repunere în termen și validare a creanțelor fiscale, în conformitate cu art. 145 alin. (2) din Legea insolvabilității, întrucât, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-850/23 din 28 februarie 2024, creanța Serviciului Fiscal de Stat, formată în baza deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nr. 663/3763 din 30 septembrie 2021, care constituie nemijlocit obiectul creanței, a căpătat caracter cert, lichid și exigibil. Prin urmare, s-a solicitat repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor.

De asemenea, creditorul a accentuat că prezenta cerere a fost întocmită în interiorul termenului stabilit de art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, întrucât este cert că termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii de repunere în termen urmează a fi calculat din data de 28 februarie 2024, adică din data emiterii actului definitiv al Curții de Apel Chișinău.

În materie de drept, Serviciul Fiscal de Stat și-a întemeiat cererea pe prevederile art. 140 alin. (2), 141, 143 și 145 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 și art. 116 din Codul de procedură civilă.

Soluția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 7 aprilie 2025, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat privind repunerea în termenul de înaintare a cererii de validare a creanțelor în mărime totală de 1 277 611,00 lei, depuse în cauza de insolvabilitate intentată față de debitorul S.R.L. „Universal Instal", aflat în procedura falimentului.

Calea de atac exercitată:

Exprimându-și dezacordul față de soluția primei instanțe, la 14 aprilie 2025, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 7 aprilie 2025, și emiterea unei noi încheieri prin care să fie admisă cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat privind repunerea în termenul de înaintare a cererii de validare a creanțelor, în mărime totală de 1 277 611,00 lei.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a indicat că, în prezenta cauză se atestă, cu certitudine, că Serviciul Fiscal de Stat a înaintat în mod întemeiat cererea de repunere în termen și de validare a creanțelor fiscale, în conformitate cu art. 145 alin. (2) din Legea insolvabilității, întrucât, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-850/23 din 28.02.2024, creanța Serviciului Fiscal de Stat, formată în baza deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nr. 663/3763 din 30 septembrie 2021, care constituie nemijlocit obiectul creanței, a căpătat caracter cert, lichid și exigibil.

Recurentul a susținut că instanța de fond a apreciat în mod eronat că Serviciul Fiscal de Stat nu și-a exercitat drepturile în termenul prevăzut de lege, omițând faptul că valabilitatea creanței a fost confirmată definitiv abia prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-850/23 din 28.02.2024. Această confirmare judiciară constituie un element esențial care demonstrează că, până la acest moment, obligația fiscală nu putea fi considerată certă și exigibilă în mod incontestabil.

Recurentul a relevat că instanța de fond a aplicat în mod greșit dispozițiile art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, omițând să analizeze corect momentul de la care începe să curgă termenul de repunere în termen. Termenul trebuie calculat de la data de 28 februarie 2024, respectiv de la data emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău. Această hotărâre constituie un fapt juridic nou, care confirmă definitiv caracterul cert, lichid și exigibil al creanței. Până la această dată, valabilitatea creanței a fost contestată de debitor, iar până la pronunțarea unei soluții definitive, Serviciul Fiscal de Stat nu avea nicio garanție că această creanță putea fi validată în mod legitim în tabelul creditorilor.

Recurentul a precizat, faptul că a depus o cerere anterioară nu constituie un impediment pentru repunerea în termen a unei noi cereri, dacă între timp a apărut un motiv obiectiv și justificabil - soluționarea definitivă a contestației împotriva deciziei de încălcare fiscală prin hotărâre judecătorească irevocabilă. În acest context,

solicitarea Serviciului Fiscal de Stat de repunere în termen nu poate fi considerată tardivă, fiind pe deplin justificată de noile circumstanțe apărute ulterior pronunțării hotărârii definitive a Curții Supreme de Justiție.

În materie de drept, Serviciul Fiscal de Stat și-a întemeiat cererea de recurs pe prevederile art. 8, art. 140 alin. (2), art. 141, art. 143 și art. 145 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, precum și pe art. 85 alin. (1), art. 116, art. 423, art. 424 și art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă.

Poziția intimatului pe marginea recursului:

La 24 septembrie 2025, lichidatorul debitorului S.R.L. „Universal Instal", Muntean Oleg, fiind înștiințat despre cererea de recurs formulată de Serviciul Fiscal de Stat, nu a depus referință în termenul procesual stabilit și nu a prezentat instanței niciun punct de vedere sau argument cu privire la motivele invocate în recurs.

Termenul de declarare a recursului:

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 30 iunie 2025, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de insolvabilitate a fost redistribuită spre examinare în ordine de recurs, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie.

În conformitate cu prevederile art. 423 alin. (1) din Codul de procedură civilă „***încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre****, de către părți şi de ceilalți participanți la proces* ***în cazurile prevăzute*** *de prezentul cod* ***şi de alte legi****, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol*".

Potrivit art. 424 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „*Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii*".

În conformitate cu art. 8 alin. (2) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 „*încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs* ***în termen de 15 zile de la data comunicării*** *și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvabilitate*".

Completul judiciar constată că Judecătoria Chișinău, sediul Central, a emis încheierea recurată la data de 7 aprilie 2025, aceasta fiind contestată cu recurs la 14 aprilie 2025. Prin urmare, Completul specializat reține că recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic litigios, Completul specializat consideră că recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, „*procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi*”.

Potrivit art. 426 alin. (3) din Codul procedură civilă, „*(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor*”.

Conform art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, „*Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: b) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată*”.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Completul de judecată constată că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 9 iulie 2021, a fost admisă cererea introductivă depusă de debitorul S.R.L. „Universal Instal” privind intentarea procesului de insolvabilitate față de întreprindere. S-a constatat starea de insolvabilitate a S.R.L. „Universal Instal” și s-a dispus intentarea procedurii de insolvabilitate față de aceeași întreprindere. De asemenea, prin aceeași hotărâre, s-a obligat administratorul insolvabilității să notifice creditorii S.R.L. „Universal Instal” despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor, în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, în termen de cel mult 45 de zile de la intentarea procesului, adică până la data de 23 august 2021, și să prezinte instanței de insolvabilitate, nu mai târziu de data de 15.09.2021, tabelul definitiv al creanțelor.

Ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare au fost stabilite pentru data de 15 octombrie 2021, ora 11:20.

La 15 martie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere privind validarea creanțelor chirografare de rangul III, în sumă de 1 019 602,00 lei, și a creanțelor chirografare de rangul VI, în sumă de 258 009,00 lei, solicitând totodată repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor.

Din analiza actelor aflate la dosar se constată că obligațiile fiscale aferente perioadei anterioare intentării procesului de insolvabilitate, în cuantum total de 1 277 611,00 lei, au fost determinate și constatate prin decizia asupra cazului de încălcare fiscală nr. 663/3763 din 30 septembrie 2021, emisă de Serviciul Fiscal de Stat. Conform acestei decizii, suma totală de 1 277 611,00 lei este compusă din creanțe chirografare de rangul III, în valoare de 1 019 602,00 lei, și creanțe chirografare de rangul VI, în valoare de 258 009,00 lei.

De asemenea, din documentele cauzei se atestă că, în baza deciziei nr. DICF-112978/02 din 02.09.2021, cu privire la inițierea controlului fiscal la S.R.L. „Universal Instal”, a fost inițiat controlul fiscal la fața locului prin metoda verificării totale, în legătură cu intentarea procedurii de insolvabilitate, pentru perioada de activitate 01.01.2019 - 31.07.2021.

La 14 septembrie 2021, DGCPO a efectuat un control fiscal prin metoda verificării totale la S.R.L. „Universal Instal” pentru perioada 01.01.2019–31.07.2021 (act nr. 5-712269, prelungit pe blanchetele nr. 5-712271 și nr. 3-607100), iar în baza rezultatelor acestuia a fost emisă ***decizia nr. 663/3763 din 30.09.2021***, prin care s-a calculat suplimentar spre plată la buget impozit pe venit la sursa de plată în sumă de 1 013 365 lei, inclusiv: pentru L/02/2021 – 1 003 784 lei și pentru L/05/2021 – 9 581 lei, din suma dividendelor achitate în mărime de 16 889 419 lei, inclusiv: pentru L/02/2021 – 16 729 730 lei și pentru L/05/2021 – 159 689 lei. Totodată, în cadrul controlului fiscal s-a stabilit încălcarea prevederilor art. 80^1 alin. (1) și alin. (1^1) din Codul fiscal, prin neachitarea unei părți a impozitului pe venit în mărime de 12%, în sumă de 694 562 lei, din dividendele achitate anterior pentru perioada fiscală A/2021.

În baza deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 645/337 din 11.11.2021, emisă pe marginea contestației depuse de S.R.L. „Universal Instal” împotriva deciziei DGCPO nr. 663/3763 din 30.09.2021 asupra cazului de încălcare a legislației, s-a dispus ***suspendarea executării deciziei contestate*** și efectuarea unui control fiscal repetat, pe motiv că, la examinarea cazului de încălcare a legislației, nu a fost luat în considerare dezacordul depus la 29.09.2021 la actul de control.

Ulterior, prin scrisoarea nr. 26-21-10-10-1587 din 04.10.2021, DGCPO a respins examinarea dezacordului, invocând că acesta a fost depus eronat la 30.09.2021, cu încălcarea termenului prevăzut la art. 216 alin. (8) din Codul fiscal.

Prin actul de control nr. 5-715233, prelungit pe blanchetele nr. 5-715234 și nr. 5-715235 din 08.12.2021, întocmit în rezultatul controlului fiscal repetat efectuat la S.R.L. „Universal Instal”, s-au consemnat noile constatări fiscale.

La data de 24.12.2021, S.R.L. „Universal Instal” a depus un dezacord împotriva actului de control nr. 5-715233, prelungit pe blanchetele nr. 5-715234 și nr. 5-715235 din 08.12.2021.

Prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/183 din 3 februarie 2022, asupra cazului de încălcare a legislației, s-a decis menținerea deciziei nr. 663/3763 din 30 septembrie 2021.

La 7 martie 2022, S.R.L. „Universal Instal” a depus contestație împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/183 din 3 februarie 2022, asupra cazului de încălcare a legislației, iar Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 754/73 din 31 martie 2022, prin care a respins contestația depusă.

Pe 11 mai 2022, S.R.L. „Universal Instal”, reprezentată de lichidatorul Muntean Oleg, a înaintat o acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat, solicitând anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 754/73 din 31 martie 2022, emisă pe marginea contestației formulate împotriva deciziei nr. 772/183 din 3 februarie 2022, precum și anularea acestei decizii nr. 772/183 din 3 februarie 2022, emisă asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de S.R.L. „Universal Instal”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 decembrie 2022, a fost respinsă, ca neîntemeiată, acțiunea înaintată de lichidatorul Muntean Oleg, în interesele S.R.L. „Universal Instal”, împotriva Serviciului Fiscal de Stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2024, s-a respins cererea de apel înaintată de lichidatorul Muntean Oleg în interesele S.R.L. ”Universal Instal”. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 decembrie 2022.

Prin urmare, în sensul art. 140 din Codul administrativ, decizia nr. 663/3763 din 30.09.2021 a dobândit puterea lucrului decis la 28 februarie 2024, data la care Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în cauza nr. 3a-850/23, confirmând definitiv legalitatea acesteia.

În prealabil, Completul judiciar subliniază că problema repunerii în termenul de depunere a cererii de admitere a creanței trebuie examinată prin aplicarea concomitentă a dispozițiilor Legii insolvabilității și ale Codului de procedură civilă, întrucât aceste acte normative reglementează în mod complementar condițiile și procedura aferentă repunerii în termen.

Astfel, potrivit art. 116 din Codul de procedură civilă, „*(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanţă. (2) Cererea de repunere în termen se depune la instanţa judecătorească care efectuează actul de procedură şi se examinează în şedinţă de judecată. Participanţilor la proces li se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluţionarea repunerii în termen. (3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). (4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea şi-a exercitat dreptul la acţiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depăşirea termenului de procedură. (5) Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi atacată cu recurs. Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului*”.

De asemenea, conform art. 110 din Codul de procedură civilă „*termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanţa (judecătorul), participanţii la proces şi alte persoane legate de activitatea instanţei trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte*”, iar în conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, „*termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiţionat începutul lui*”.

Potrivit art. 145 alin. (2) - (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, „*(2) La cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepţionale, dacă instanţa*

de judecată care examinează procesul de insolvabilitate constată că termenul de înaintare a creanţelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanţei ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului, instanţa de insolvabilitate repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanţelor. (3) Încheierea de repunere în termen a cererii de admitere a creanţei poate fi contestată cu recurs de administratorul insolvabilităţii/lichidator, de debitor sau de creditori. (4) Odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanţei, instanţa de insolvabilitate numeşte o şedinţă specială de validare pe cheltuiala creditorului întârziat. La data validării creanţei repuse în termen, se rectifică tabelul definitiv al creanţelor".

Totodată, din interpretarea dispozițiilor art. 145 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, rezultă că legiuitorul a reglementat în mod expres trei categorii de situații excepționale care pot justifica admiterea unei cereri de repunere în termen pentru înaintarea creanțelor. *Prima categorie* vizează circumstanțele legate de persoana creditorului, cum ar fi împrejurări obiective care i-au împiedicat exercitarea dreptului procesual în termenul prevăzut de lege. *A doua categorie* se referă la circumstanțele legate de obiectul creanței, respectiv situațiile în care creanța nu putea fi valorificată anterior, deoarece depindea de existența sau confirmarea unui drept sau a unei obligații determinate ulterior. *A treia categorie* privește nesocotirea procedurii de notificare a intentării procesului de insolvabilitate, caz în care creditorul nu a fost informat corespunzător despre declanșarea procedurii, iar neînaintarea creanței în termen nu îi poate fi imputată.

Așadar, norma enunțată consacră o excepție de la principiul peremptor al termenelor procedurale, oferind posibilitatea repunerii în termen doar în măsura în care creditorul dovedește existența uneia dintre circumstanțele expres prevăzute de lege și caracterul justificat al întârzierii.

Completul judiciar reține că, în motivarea soluției sale, instanța de fond a concluzionat că „*în esență cererea înaintată de către Serviciul Fiscal de Stat, nu poate produce efecte juridice în ceea ce privește repunerea în termen pentru înaintarea creanțelor față de debitorul insolvabil, or, decizia nr. 663/3763 din 30.09.2021, **are un caracter executoriu din data emiterii** potrivit art. 11 lit. j) și k) din Codul de executare, iar contestarea în instanța a deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscală nu duce la suspendarea acțiunii acesteia, **decât dacă ar fi fost suspendată executarea acesteia, fapt ce nu a fost efectuat***".

Completul de judecată constată că instanța de insolvabilitate a examinat cauza într-un mod superficial, fără a clarifica în mod complet și pe baza unor probe concludente situația de fapt, în corelare cu normele de drept procedural aplicabile speței. Totodată, instanța de fond nu a analizat în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei, deși acestea necesitau a fi stabilite pentru elucidarea deplină a aspectelor esențiale relevante soluționării cererii.

Conform art. 252 din Codul fiscal, „*(1) Persoana vizată în decizia asupra cazului de încălcare a legislaţiei urmează să o execute în termen de 30 de zile din data comunicării. Pentru această perioadă nu se suspendă calcularea majorării de întîrziere. (2) În caz de contestare, executarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislaţiei nu se suspendă* ***dacă autoritatea care examinează contestaţia nu dispune altfel.*** *(3) După expirarea termenului de 30 de zile, dacă nu a fost executată benevol sau nu a fost constituit gajul legal, decizia asupra cazului de încălcare a legislaţiei este executată silit, în modul prevăzut de prezentul cod, de către Serviciul Fiscal de Stat*”.

Potrivit art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, „*actele administrative individuale sunt executorii din momentul survenirii obligativităţii lor, cu* ***excepţia cazului când executarea lor este suspendată prin decizia autorităţii publice*** *sau prin act judecătoresc de dispoziţie. Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluţionarea cererii respective*”.

Din analiza prevederilor art. 252 din Codul fiscal rezultă cu evidență că, indiferent dacă decizia asupra cazului de încălcare a legislației este sau nu contestată de contribuabil, contestarea acesteia nu are efect suspensiv de drept asupra executării. Executarea deciziei poate fi suspendată numai printr-un act expres al autorității fiscale care examinează contestația sau al instanței de judecată competente, care dispune în mod explicit suspendarea efectelor actului administrativ fiscal.

În consecință, doar în lipsa unei decizii de suspendare, obligațiile fiscale stabilite prin actul administrativ contestat rămân executorii, iar contribuabilul este ținut să achite sumele datorate în termenul prevăzut de lege, chiar dacă procedura de contestare se află în derulare.

În speță, contrar aprecierilor instanței de fond, Completul judiciar reține că, ***prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 645/337 din 11 noiembrie 2021, s-a dispus suspendarea executării deciziei nr. 663/3763 din 30 septembrie 2021 și efectuarea unui control fiscal repetat, ceea ce înseamnă că decizia nr. 663/3763 din 30.09.2021 nu putea produce efecte executorii și, în consecință, nu dobândise caracter definitiv la acel moment.*** O asemenea măsură, dispusă chiar de autoritatea fiscală, are ca efect juridic întreruperea temporară a efectelor executorii ale actului administrativ contestat, suspendarea producând efecte similare celor prevăzute la art. 252 alin. (2) din Codul fiscal.

În aceste circumstanțe, Completul judiciar constată că instanța de fond, examinând cererea de repunere în termen, nu a realizat o analiză completă, efectivă și concordantă cu exigențele legale ale cauzei, limitându-se la o apreciere sumară a faptelor, fără a examina în profunzime toate aspectele juridice și probatorii relevante. În mod special, instanța de fond a omis să determine cu certitudine momentele esențiale pentru soluționarea cauzei, în special efectele juridice ale suspendării executării deciziei nr. 663/3763 din 30.09.2021 asupra caracterului său executoriu.

Reieșind din considerentele expuse, Completul judiciar conchide că, la rejudecarea cauzei, instanța de fond urmează să efectueze o analiză completă și coroborată a tuturor circumstanțelor de fapt și de drept relevante, pentru a stabili cu exactitate momentul dobândirii caracterului executoriu a obligațiilor fiscale stabilite prin decizia nr. 663/3763 din 30.09.2021. Astfel, instanța de fond trebuie să verifice dacă această calitate a creanței, formată în baza deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nr. 663/3763 din 30.09.2021, a fost dobândită la data de 28.02.2024, odată cu pronunțarea deciziei definitive a Curții de Apel Chișinău, sau, dimpotrivă, la un moment anterior, în funcție de evoluția procedurilor administrative și judiciare care au vizat legalitatea actului fiscal.

În această ordine de idei, Completul judiciar punctează că, pentru a se putea pronunța în mod legal și temeinic asupra cererii de repunere în termen, instanța de fond are obligația de a efectua o analiză completă, logică și motivată a tuturor circumstanțelor cauzei, examinând atât argumentele de fapt și de drept ale Serviciului Fiscal de Stat, cât și pozițiile și probele prezentate de celelalte părți implicate în litigiu. Numai printr-o asemenea analiză complexă instanța va putea determina existența sau inexistența condițiilor legale pentru repunerea în termen, asigurând totodată că soluția pronunțată este certă, coerentă și fundamentată juridic, în conformitate cu principiul legalității.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i se aduce atingere dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale - prerogativă care presupune dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta. Or, principiul procesului echitabil impune ca hotărârea judecătorească să fie motivată, justițiabilul trebuind să aibă posibilitatea de a cunoaște motivele care l-au determinat pe judecător să adopte o anumită soluție și de a le contesta, în măsura în care sistemul juridic prevede o cale de atac împotriva hotărârii respective. Lipsa motivării unei decizii judiciare pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza *Kaufman contra Belgiei*, 1986).

Prin urmare, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, oferind răspunsuri clare și complete la toate întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și care impun o analiză explicită în hotărâre. În situația în care instanța de judecată se abține de la a oferi un răspuns expres și motivat la cele mai importante aspecte invocate, fără a permite părții interesate să cunoască dacă mijlocul de apărare formulat a fost neglijat sau respins, acest fapt constituie o încălcare a art. 6 par. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (*cauza Hiro Balani contra Spaniei*, 1994).

Având în vedere considerentele expuse anterior, Completul specializat constată că deficiențele de fapt și de drept reținute în hotărârea instanței de fond nu pot fi remediate în cadrul judecării recursului, întrucât acestea țin de lipsa unei cercetări complete a cauzei și de omisiunea analizării unor aspecte esențiale pentru soluționarea

cererii de repunere în termen. În consecință, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de insolvabilitate și restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în vederea efectuării unei examinări complete și obiective a tuturor circumstanțelor relevante, de către același complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează integral încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 7 aprilie 2025, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, de același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Ghedrovici Nicolae